

Moe

Carrie van der Hagen is ziek geworden van de toxische stoffen in grasmonsters. Het gevecht om een schadevergoeding duurt voort.

Tekst - Pien Heuts Foto's - Chris Pennarts

De grootste dreun was het bericht dat haar ex-werkgever aankondigde in cassatie te gaan. Carrie van der Hagen had zo gehoopt dat ze na twaalf jaar strijd eindelijk de zaak kon afsluiten. “Ik brak toen ik het hoorde.” Het raam van de woonkeuken kijkt uit op het Drentse landschap. Lichtgroene weiden, uitlopende bomen, vrolijk springende bokjes en scharrelende kippen. Carrie van der Hagen (60) vertelt over haar werk bij de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK). Als ze uitlegt hoe ze het graszaad voor de boeren keurde, gaan haar ogen glinsteren. “Ik vond het geweldig werk”, zegt de analiste. Een volgend moment wordt het haar even te veel. “Ik ben het vechten moe.” Blootstelling aan toxische schimmels heeft het leven van Van der Hagen ontwricht. Ze heeft last van concentratie- en geheugenproblemen, chronische vermoeidheid en gewrichtsaandoeningen. Tijdens het gesprek is ze herhaaldelijk de draad kwijt. Vreselijk vindt ze dat. Samen met een aantal collega's is Van der Hagen met hulp van Bureau Beroepsziekten FNV sinds 1999 in een procedure verwickeld tegen oud-werkgever NAK. Begin dit jaar stelde de rechter haar in hoger beroep in het gelijk en veroordeelde de keuringsdienst wegens nalatigheid tot het betalen van een voorschot op de definitieve schadevergoeding. Die ging daarop in cassatie. In 1993 ging Carrie van der Hagen als oproepkracht aan het werk bij de Keuringsdienst voor Zaaigoed en Pootgoed in Ede. Het laboratorium test onder meer monsters van graszaden op kiemkracht en zuiverheid, zodat boeren de prijs kunnen bepalen. “Het werk was mijn lust en mijn leven. Toen ik in vaste dienst kon komen, heb ik dan ook geen moment getwijfeld. Ook de beslissing om in 1998 met het laboratorium mee te verhuizen naar Emmeloord, was snel genomen.”

Rode ogen

Rond die verhuizing begon de ellende.

In de oude vestiging in Ede werd alvast de afzuiginstallatie afgekoppeld om in Emmeloord geïnstalleerd te worden. Omdat bij het zeven en schonen van de zaden veel stof vrijkomt, trokken de medewerkers meteen aan de bel. “Ik kwam elke dag thuis met rode ogen en keelpijn, was kortademig en kreeg ontstekingen in gewrichten”, vertelt Van der Hagen. “We moesten de ramen maar los gooien, luidde het advies.” Met de verhuizing kwam geen einde aan de blootstelling aan toxische stoffen. Van der Hagen: “Ik dacht dat we met een schone lei konden beginnen

in een fris, nieuw laboratorium.” Maar de afzuiginstallatie bleek niet goed te functioneren. Het afgevoerde stof werd niet gezuiverd en vervuilde lucht werd zo weer de ruimtes ingeblazen. Later zou onderzoek uitwijzen dat de blootstelling aan deze endotoxinen 5000 keer de wettelijke norm overschreed. Medewerkers kregen vanwege benauwdheid het advies extra pauzes te nemen. De hele ploeg had klachten en viel uit. Het was een roes van vergiftiging, beschrijft Carrie van der Hagen de gevolgen van de blootstelling. “Ik was compleet bedwelmd, alsof ik onder een stolp zat.” Ze herinnert zich dat ze bij een Groninger specialist terecht kwam. Toen had ze al geen stem meer. Die constateerde een enorm hoge bloeddruk en een schildklier die van slag was. In het rapport maakte hij melding van mogelijke blootstelling aan endotoxinen.

Chronisch ontregeld

Hoe ziek ze ook was, ze bleef vanuit huis proberen een einde te maken aan de slechte werkomstandigheden. De waarheid moest boven tafel komen,

verklaart ze. Ze schakelde Bureau Beroepsziekten FNV in. Ze kreeg de Universiteit Wageningen zover metingen te verrichten. De uitslag was ‘verpletterend’. Maar volgens de directie waren de omstandigheden veilig genoeg om door te werken. Eind 1999 sloot de Arbeidsinspectie de schoningsafdeling van het laboratorium. Sindsdien is de afzuiginstallatie aangepast aan de wettelijke eisen. “Waarom kon het toen wel en eerder niet?”, vraagt de ex-werkneemster zich af. Ruim een jaar is Carrie van der Hagen blootgesteld geweest aan toxische stoffen. Ze noemt zichzelf ‘chronisch ontregeld’. Wisselende stemmingen, emoties, moe, niet echt aanwezig. Werken zal ze nooit meer kunnen. “Ik had me mijn leven anders voorgesteld. Ik werkte graag. En ik had het financieel goed. Nu leef ik al jaren van een WAO-uitkering. Ik huur een kamer van een oud-collega. Met een schadevergoeding zou ik zo graag wat vrijheid terug willen krijgen. Een eigen plek.”

‘Ik was compleet bedwelmd’

Advocaat Wout van Veen wijt de lange duur van de zaak aan gebrek aan kennis bij de medische wetenschap. “Als een arts een aandoening niet kent, bestaat ie niet. Een chronologisch verband tussen werkzaamheden en gezondheidsklachten zou juridisch voldoende moeten zijn. Nu moet het slachtoffer hemel en aarde bewegen en tal van medische onderzoeken ondergaan om het verband te bewijzen. Met een beetje gezond verstand waren die tussenvonnissen niet nodig geweest.” ◀

www.bbzfnv.nl